

POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Anna Gawelko
Sędziowie:	SA Marek Klimczak
	SA Dariusz Mazurek (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 31 maja 2013 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy

z wniosku **E. O.**

z udziałem **R. O.**

o uznanie orzeczenia sądu państwa obcego

na skutek zażalenia **obu stron**

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 9 marca 2012 r., sygn. akt I Co 28/12

p o s t a n a w i a:

I. **oddalić** zażalenie,

II. **nie obciążać** stron kosztami postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni E. O. wносиła o uznanie za skuteczne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie z dnia 6 czerwca 2011r. Sądu Najwyższego Stanu Nowy Jork, którym zasądzono od uczestnika R. O. na rzecz E. O. kwotę jeden milion pięćset tysięcy USD z odsetkami w wysokości 9% od dnia wydania orzeczenia.

Postanowieniem z dnia 9 marca 2012r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu – jako miejscowo właściwemu.

W uzasadnieniu postanowienia wskazał, że zgodnie z art. 1148¹ k.p.c. sądem właściwym rzeczowo do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest Sąd okręgowy, który byłby miejscowo właściwy do rozpoznania sprawy rozstrzygniętej orzeczeniem sądu państwa obcego lub w którego okręgu znajduje się miejscowo właściwy sąd rejonowy, a w przypadku braku tej podstawy Sąd Okręgowy w Warszawie.

Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni, która argumentowała, że właściwość Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest uzasadniona art. 41 k.p.c., bowiem zasądzona przez Sąd zagraniczny kwota wynika z rozliczenia małżonków, Sąd Okręgowy w Rzeszowie ocenił, że objęte wnioskiem orzeczenie jest typowym wyrokiem zasądającym świadczenie

pieniężne. Treść orzeczenia nie wskazuje aby zasądzona kwota stanowiła rozliczenie małżonków ze stosunku małżeństwa, dotyczyła rozliczenia ich majątku wspólnego w trakcie trwania małżeństwa albo podziału majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej. Dodatkowo Sąd argumentował, że faktu zawarcia małżeństwa pomiędzy stronami nie można domniemywać, a nie wnioskodawczyni nie wykazała, że pozostawała z uczestnikiem w związku małżeńskim.

Oceniając zatem, że w sprawie nie ma podstaw do przyjęcia właściwości sądu na podstawie art. 41 k.p.c. Sąd Okręgowy ocenił, że ze względu na wartość przedmiotu sporu właściwym do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest sąd okręgowy, a zgodnie z art. 27 k.p.c. miejscowo właściwym jest sąd pierwszej instancji w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania. Ponieważ jako miejsce zamieszkania pozwanego wskazana została miejscowość R. Sąd Okręgowy ocenił, że właściwym rzeczowo i miejscowo do rozpoznania sprawy jest Sąd Okręgowy w Nowym Sączu.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego wnieśli wnioskodawczyni i kurator ustanowiony dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika R. O..

Wnioskodawczyni zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w całości, zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie:

- art. 1148¹ k.p.c. w związku z art. 41 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że sprawa rozstrzygnięta wyrokiem sądu zagranicznego jest typowym wyrokiem zasadzającym na rzecz powódki świadczenie pieniężne, podczas gdy w rzeczywistości orzeczenie to zapadło w sprawie ze stosunku małżeństwa, bowiem wcześniej orzeczeniem z dnia 14 października 2010r. orzeczono rozwód małżeństwa stron, który to wyrok sądu zagranicznego uznany został za skuteczny na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej postanowieniem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 stycznia 2012r. w sprawie sygn. akt I Co 61/11;

- art. 200 k.p.c. poprzez przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Nowym Sączu podczas gdy wyłącznie właściwym miejscowo do rozpoznania sprawy jest Sąd Okręgowy w Rzeszowie.

Wskazując na powyższe wnioskodawczyni domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do dalszego prowadzenia Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

W uzasadnieniu zażalenia wnioskodawczyni argumentowała, że orzeczenie sądu zagranicznego nastąpiło 6 miesięcy po rozwiązaniu małżeństwa stron i stanowiło rozliczenie stron z majątku wspólnego jaki strony nabyły w czasie trwania małżeństwa. Skarżąca argumentowała, że fakt pozostawania przez strony w związku małżeńskim wynika z orzeczenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie, który uznał za skuteczne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej orzeczenie sądu zagranicznego w N. orzekające rozwód małżeństwa stron.

Wnioskodawczyni podnosiła, że Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na domniemaniu i apriorycznym założeniu, że skoro z orzeczenia sądu zagranicznego nie wynika jednoznacznie, że stanowi ono rozliczenie małżonków, to należy ocenić, że tak nie jest. Nadto argumentując, że zgodnie z art. 1148¹ w związku z art. 41 k.p.c. właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Okręgowy w Rzeszowie wnioskodawczyni podnosiła, że ostatnim wspólnym miejscem zamieszkania małżonków była miejscowość Z..

Kurator nieznanego z miejsca pobytu uczestnika zaskarżając postanowienie Sądu Okręgowego w całości zarzucił temu postanowieniu:

- naruszenie art. 1148¹ k.p.c. w związku z art. 41 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie na skutek błędnego przyjęcia, że sprawa będąca przedmiotem wniosku nie jest sprawą ze stosunku małżeństwa ale sprawą o zapłatę świadczenia pieniężnego.

Wskazując na powyższe skarżący domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do dalszego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

W uzasadnieniu zażalenia argumentował, że w jego ocenie sprawa rozstrzygnięta przez Sąd zagraniczny była sprawą ze stosunku małżeństwa i dlatego na podstawie art. 1148¹ w związku z art. 41 k.p.c. właściwym do rozpoznania sprawy jest Sąd Okręgowy w Rzeszowie.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając zażalenia wnioskodawczyni i kuratora uczestnika R. O. zważył, co następuje:

Zażalenia obu stron nie zasługują na uwzględnienie.

Wskazana w przepisie art. 1148¹ § 1 k.p.c. właściwość sądu ma charakter wyłączny. W tym zakresie zachowuje aktualność pogląd wyrażony w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 1975 r., I CO 9/75, OSNCP 1976, nr 10, poz. 219), zgodnie z którym postępowanie w sprawach o uznanie orzeczeń sądów zagranicznych nie ma charakteru postępowania nieprocesowego. Jest to postępowanie szczególne, do którego w razie braku unormowań regulujących je należy stosować odpowiednio przepisy o procesie (art. 13 § 2 k.p.c.).

Wynika z tego, że do oceny właściwości miejscowej znajdują zastosowanie przepisy art. 27- 44 k.p.c.

Z uwagi na wyłączny charakter właściwości sądu w sprawach o ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu, Sąd do którego skierowano wniosek jest uprawniony do badania z urzędu właściwości a w przypadku stwierdzenia swojej niewłaściwości do przekazania sprawy sądowi właściwemu na podstawie art. 200 § 1 k.p.c.

Zgodnie z treścią wniosku skierowanego do Sądu Okręgowego w Rzeszowie przedmiotem uznania w niniejszej sprawie jest orzeczenie z dnia 6 czerwca 2011r. w sprawie z powództwa E. O. przeciwko R. O., z treści którego wynika, że na podstawie pisemnego oświadczenia pozwanego, powódka „odzyskuje od dłużnika R. O. kwotę 1 350 000 USD wraz odsetkami. Treść orzeczenia poza powyższymi stwierdzeniami nie zawiera innego oznaczenia przedmiotu sprawy. Wbrew twierdzeniom skarżącym w sprawie nie istniały żadne podstawy faktyczne czy prawne do stwierdzenia przez Sąd Okręgowy, że objęte treścią rozstrzygnięcia świadczenie pieniężne stanowi rozliczenie stron z majątku wspólnego. Sąd Apelacyjny zauważa, że wnioskodawczyni nie zawarła we wniosku jakichkolwiek twierdzeń wskazujących, że kwota objęta orzeczeniem państwa obcego pozostaje w związku ze stosunkami małżeńskimi stron. Powołała się jedynie na przepis art. 41 k.p.c. jako uzasadniający właściwość Sądu Okręgowego w Rzeszowie i fakt zamieszkiwania wnioskodawczyni w Z.. Poza nieudokumentowanymi twierdzeniami zawartymi we wniosku nie przedstawiła jakichkolwiek rzeczowych argumentów na poparcie swoich twierdzeń. Nie wskazała rozliczenia jakiego majątku dotyczy kwota 1 350 000 USD, a jedynie argumentowała, że zamierza prowadzić egzekucję należności z majątku uczestnika znajdującego się w Polsce. Znamienny w sprawie jest fakt, że okoliczność pozostawiania stron w związku małżeńskim wnioskodawczyni wykazała dopiero przy okazji wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu I instancji. Natomiast do chwili obecnej nie wykazała istnienia związku pomiędzy rozwiązaniem związku małżeńskiego stron a rozstrzygnięciem zasądzającym na jej rzecz kwotę 1 350 000 USD. Z dołączonego do odpisu orzeczenia tłumaczenia treści orzeczenia z języka angielskiego na język polski wynika jedynie, że przedmiotem rozstrzygnięcia sądu było świadczenie pieniężne, co prawidłowo ustalił Sąd Okręgowy. Nieuprawniony w ocenie Sądu Apelacyjnego jest sposób argumentowania przez wnioskodawczynię, że skoro na podstawie treści orzeczenia nie można wykluczyć, że orzeczenie nie rozstrzyga o roszczeniach wynikających ze stosunku małżeństwa to Sąd był uprawniony do uznania, że przedmiotowe orzeczenie mieści się w kategorii objętej art. 41 k.p.c. Mając świadomość, że ze względu na wyłączny charakter właściwości sądu, kwestia ta może być przedmiotem badania przez Sąd, to wnioskodawczyni stosując się do treści art. 187 § 1 punkt 2 k.p.c. powinna określić podstawy do ustalenia tej właściwości, a ponieważ tego zaniechała musi ponieść konsekwencje wynikające z przekazania sprawy do rozpoznania sądowi właściwemu.

Na ustaloną przez Sąd I instancji właściwość Sądu Okręgowego w Nowym Sączu nie ma wpływu, wynikająca z akt sprawy okoliczność, że uczestnik jest osobą nieznaną z miejsca pobytu i nie przebywa od 2007r. pod wskazanym

we wniosku adresem, a to ze względu na treść art. 28 k.p.c. Przy zastosowaniu tego przepisu sądem właściwym do rozpoznania sprawy pozostanie bowiem Sąd Okręgowy w Nowym Sączu.

Apelacja kuratora nieznanego z miejsca pobytu uczestnika nie zawiera żadnej dodatkowej argumentacji poza powtórzeniem zarzutów znajdujących się w zażaleniu wnioskodawcy.

Dlatego nie znajdując podstaw faktycznych i prawnych do uwzględnienia zażaleń wniesionych przez obie strony Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 w związku z 397 § 2 k.p.c. orzekł o ich oddaleniu.

Ponieważ zażalenia obu stron nie zostały uwzględnione Sąd Apelacyjny ocenił, że rozstrzygając o kosztach postępowania zażaleniowego biorąc pod uwagę szczególną sytuację, że obie strony całkowicie uległy w swoich żądaniach istniały podstawy do nie obciążania ich wzajemnie kosztami postępowania zażaleniowego na podstawie art. 102 k.p.c.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.